

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **A.**, verejná obchodná spoločnosť, R., X., P., IČO: X., zast. JUDr. J.K., advokátom, B., D., proti žalovanému: **B.**, spol. s r. o., M., X. B., IČO: X., zast. Mgr. M.K., advokátom Advokátskej kancelárie J., s. r. o., M., X. B., **o zaplatenie 51 211,30 Eur (1 696 425,50 Sk) ist. a prísl.**, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 06. 12. 2007 č. k. 1Cob/177/2007-194, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo dňa 30. 05. 2007 č. k. 24Cb 7/06-163 žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 1 696 425,50 Sk istiny, v zostávajúcej časti žalobu zamietol a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 101 784,-- Sk, titulom náhrady trov konania. Z vykonaného dokazovania mal zrejmé, že medzi obchodnou spoločnosťou S., spol. s r. o., N. a žalovaným boli uzavreté dve zmluvy o dielo v zmysle Obchodného zákonníka, pričom od zmluvy o dielo zo dňa 09. 03. 2004 zhotoviteľ – spoločnosť S., spol. s r. o., N. odstúpil listom z 29. 04. 2004, pričom odstúpenie nadobudlo účinnosť jeho dorúčením žalovanému, ktoré konateľ žalovanej spoločnosti potvrdil. Žalovaný nenamietal neplatnosť odstúpenia od zmluvy, jeho účinnosť uznal, čo potvrdil uzavretím ďalšej zmluvy o dielo zo dňa 10. 05. 2004, na základe ktorej bolo dielo realizované, čo jednoznačne preukazuje obsah zápisu o odovzdaní a prevzatí stavby zo dňa 28. 07. 2005.

Zhotoviteľovi vznikol nárok na zaplatenie dohodnutej ceny diela, pričom výška istiny uplatňovanej v danom konaní z titulu ceny vykonaných prác, a to i s ohľadom na úhradu 50% zádržného, nebola v priebehu konania žalovaným rozporovaná. Aktívnu legitimáciu žalobcu v danom spore mal súd jednoznačne danú platnou zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 28. 11. 2005, ktorej postúpenie bolo žalovanému oznámené listom postupcu z 28. 11. 2005. Žalovaný po oznámení postúpenia pohľadávky postupcom neoznámil postupníkovi, t. j. žalobcovi bez zbytočného odkladu svoje námietky proti predmetnej pohľadávke a neuplatnil voči žalobcovi ani svoje na započítanie spôsobilé pohľadávky. Až v rámci daného súdneho konania žalovaný vo forme obrany uplatnil započítanie svojich pohľadávok voči zhotoviteľovi z titulu zmluvnej pokuty za omeškanie s realizáciou diela. Pretože žalovaný postupom v zmysle § 529 ods. 2 Obč. zák. neuplatnil kompenzačnú námietku, ktorú žalovaný prípadne mal vo vzťahu k postupcovi v čase o postúpení pohľadávky, bez zbytočného odkladu po oznámení postúpenia, žalovanému zaniklo právo túto námietku uplatňovať vo forme obrany v súdnom konaní s postupníkom. Z tohto dôvodu súd obranu žalovaného z titulu nároku na zmluvnú pokutu voči postupcovi, kvalifikoval ako právne irelevantnú, a preto ani nevykonal dokazovanie v žalovaným naznačenom smere, včítane výsluchu svedkyne Ing. I.M.. Z obsahu písomného vyhlásenia žalobcu ako ručiteľa z 25. 03. 2004, mal súd zrejmé, že ručením sa mal zabezpečiť záväzok obchodnej spoločnosti S., spol. s r. o. N., vyplývajúci zo zmluvy o dielo z 09. 03. 2004, pričom ručením sa malo zabezpečiť použitie finančných prostriedkov poskytnutých žalovaným z titulu zálohy vo výške 1 500 000,- Sk na zhotovenie diela realizovaného na základe zmluvy o dielo zo dňa 09. 03. 2004. Na ručiteľské vyhlásenie v jednom právnom dokumente nadväzovala zmluva o zriadení záložného práva na nehnuteľnosť vo vlastníctve žalobcu ocenenú znalcom na hodnotu 8 778 410,- Sk, a to za účelom zabezpečenia prevzatého ručiteľského záväzku a súčasne sa žalobca ako ručiteľ zaviazal na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 1 500 000,- Sk v prípade, ak žalobca nezabezpečí zápis záložného práva do príslušnej evidencie. Okrem toho sa žalobca v tom istom právnom dokumente zaviazal vystaviť v prospech žalovaného zmenku na sumu 1 500 000,- Sk, ktorú mohol žalovaný použiť za predpokladu nesplnenia povinností ručiteľa. Predmetná zmenka bola žalobcom i vystavená a doposiaľ sa jej originál nachádza v držbe žalovaného. Na základe uvedených skutočností súd konštatoval, že ručiteľský záväzok a naň nadväzujúce ďalšie záväzky prevzaté žalobcom boli viazané na zmluvu o dielo zo dňa 09. 03. 2004, ktorá preukázateľne stratila účinnosť odstúpením od zmluvy, v dôsledku čoho stratilo účinnosť

i predmetné ručiteľské vyhlásenie. Okrem uvedeného, vzhľadom k zjavnej nevyváženosti žalobcom prevzatých záväzkov vo vzťahu k zabezpečovanej pohľadávke, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že žalovaným poskytnutá záloha vo výške 1 500 000,-- Sk bola zhotoviteľom v celosti spotrebovaná na realizáciu diela na základe zmluvy o dielo z 10. 05. 2004, mal súd za to, že v prípade žalovaným uplatnenej obrany, je opodstatnená i aplikácia kogentného ustanovenia § 265 Obchod. zák. Z tohto dôvodu vyhodnotil ako skutkovo a právne irelevantnú aj obranu žalovaného z titulu zmluvnej pokuty s príslušenstvom voči žalobcovi, na základe ručiteľského vyhlásenia a zmluvy o zriadení záložného práva z 25. 03. 2004. Za dôvodný tak označil súd nárok žalobcu na zaplatenie istiny v sume 1 696 425,50 Sk, a preto žalobe v tejto časti vyhovel. V zostávajúcej časti predstavujúcej žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty súd žalobu zamietol, nakoľko zmluva o dielo z 10. 05. 2004, neobsahovala dohodu zmluvných strán o povinnosti žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu v prípade omeškania s úhradou ceny diela alebo jej časti.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací na odvolanie žalovaného rozsudkom zo dňa 06. 12. 2007 č. k. 1Cob/177/2007-194 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil a žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 48 684,-- Sk na účet právneho zástupcu. Konštatoval, že súdom prvého stupňa bolo nesporne preukázané, že medzi spoločnosťou S., spol. s r. o. so sídlom v N. ako zhotoviteľom a žalovaným ako objednávateľom bola dňa 09. 03. 2004 uzavretá zmluva o dielo, od ktorej zhotoviteľ listom z 29. 04. 2004 odstúpil, čo potvrdil v konaní žalovaný, ktorý neplatnosť odstúpenia ničím nenamietal. Uviedol, že následne bola medzi týmito účastníkmi uzavretá ďalšia zmluva o dielo zo dňa 10. 05. 2004, na základe ktorej zhotoviteľ dielo vykonal, ako to vyplýva z obsahu zápisu o odovzdaní a prevzatí stavby – diela z 28. 07. 2005 a zhotoviteľovi vznikol nárok na zaplatenie ceny diela, ktorá v konaní nebola namietaná. Záloha vo výške 1 500 000,-- Sk bola spotrebovaná na zhotovenie diela podľa zmluvy z 10. 05. 2004. Konštatoval, že ručiteľský záväzok, ako aj zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam žalobcu sú záväzky, ktoré sa viažu k prvej zmluve o dielo z 09. 03. 2004. Takýto akcesorický záväzok, ktorý slúži na zabezpečenie iného záväzku a pri svojom vzniku predpokladá existenciu hlavného záväzku, zanikol spolu so zmluvou zo dňa 09. 03. 2004, od ktorej zhotoviteľ odstúpil. Dielo bolo vykonané na základe zmluvy z 10. 05. 2004, bolo odovzdané a prevzaté, cena nebola ničím rozporovaná. Pokiaľ žalovaný namietal, že dielo má vady, tieto žalovaný nikdy ani u zhotoviteľa ani u žalobcu nereklamoval, žiadnym spôsobom

nekonkretizoval a nevykonával voľbu práva podľa § 564 v spojení s § 436 ods. 1, 2 Obchod. zák., preto podľa § 562 ods. 2 Obchod. zák., mu nemožno priznať nároky z vád diela. Navyiac žalovaný po tom, ako mu bolo oznámené postúpenie pohľadávky na žalobcu, neoznámil mu podľa § 529 Obč. zák. svoje námietky ani svoje pohľadávky, spôsobilé na započítanie bez zbytočného odkladu. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

S rozsudkom odvolacieho súdu sa neuspokojil žalovaný, ktorý podal včas dovolanie v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p a žiadal zrušiť rozsudok odvolacieho súdu, keďže tento spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Prípustnosť dovolania, i keď odvolací súd túto nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, vyvodzuje zo skutočnosti, že dovolanie je prípustné z dôvodu, že ide o také pochybenie odvolacieho aj prvostupňového súdu, spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci, ktoré má po právnej stránke zásadný význam. Uviedol, že medzi obchodnou spoločnosťou S., spol. s r. o. v N. ako zhotoviteľom a žalovaným ako objednávateľom, bola dňa 09. 03. 2004 uzavretá zmluva o dielo. Dňa 25. 03. 2004 bola medzi žalobcom ako ručiteľom, žalovaným ako veriteľom a svedkami obchodnou spoločnosťou E., spol. s r. o., B. a obchodnou spoločnosťou S. spol. s r. o. uzavretá „Vyhlásenie ručiteľa a zmluva o zriadení záložného práva“, ktorou sa malo zabezpečiť použitie finančných prostriedkov poskytnutých žalovaným ako záloha v zmysle zmluvy o dielo z 09. 03. 2004 na zabezpečenie zhotovenia diela v zmysle uvedenej zmluvy o dielo, a to prostredníctvom ručiteľského záväzku žalobcu, zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcu. Pre prípad nezabezpečenia zápisu záložného práva do príslušnej evidencie sa žalobca zaviazal zaplatiť žalovanému ako veriteľovi zmluvnú pokutu v sume 1 500 000,- Sk a súčasne bola vystavená zmenka na 1 500 000,- Sk v prospech žalovaného ako veriteľa, pre prípad nezapísania záložného práva podľa tejto zmluvy, pričom zmenku je možné použiť za predpokladu nesplnenia si povinnosti ručiteľa z tejto zmluvy. Spoločnosť S., spol. s r. o. listom z 29. 04. 2004 jednostranne odstúpila od zmluvy z 09. 03. 2004, z dôvodu omeškania žalovaného s úhradou zálohy vo výške 1 500 000,- Sk. Predmetné odstúpenie od zmluvy o dielo bolo, tak ako uviedol vo svojej svedeckej výpovedi konateľ žalovaného R., doručené žalovanému faxom. V zmysle čl. 20 bod 20.2 zmluvy o dielo z 09. 03. 2004 „Faxová korešpondencia sa považuje za písomný dokument, ak obsahuje podpisy osôb oprávnených konať za konajúcu zmluvnú stranu a do

troch dní bude preukázateľne zaslaný druhej zmluvnej strane originál dokumentu“. Originál odstúpenia spoločnosti S., spol. s r. o. nebol v uvedenej lehote doručený na adresu žalovaného a z tohto dôvodu bolo toto odstúpenie voči žalovanému neúčinné a bezpredmetné. Nezakladá sa na pravde tiež tvrdenie súdu, že žalovaný účinnosť odstúpenia od zmluvy uznal, žalovaný považoval naďalej uzavretú zmluvu o dielo z 09. 03. 2004 za platnú a pre obe zmluvné strany za záväznú, čoho nesporným dôkazom je poukázanie finančnej zálohy žalovaným vo výške 1 500 000,- Sk dňa 04. 05. 2004 v prospech zhotoviteľa podľa článku 6 odsek 6.9 zmluvy o dielo z 09. 03. 2004. Keďže zhotoviteľ prijal uvedenú zálohu, dal týmto konkludentným prejavom najavo, že uvedená zmluva je naďalej platná a účinná. Podľa názoru žalovaného súd vec nesprávne právne posúdil, keď zmluvu o dielo z 10. 05. 2004, ktorá mala podobu zápisu v liste č. 313666 stavebného denníka, považoval za nový zmluvný vzťah. Táto zmluva o diela predstavovala dohodu zmluvných strán o zmene obsahu záväzkov dojednaných v zmluve o dielo z 09. 03. 2004 podľa § 516 ods. 1 Obč. zák., a to najmä o zmene časového harmonogramu vykonania diela. S poukazom na ust. § 516 ods. 2 a 3 Obč. zák. má žalovaný za to, že ručiteľský záväzok žalobcu, ako aj zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam nezanikli uzavretím tejto dohody zmluvných strán o zmene obsahu záväzku, a to aj s prihliadnutím na uvedenú skutočnosť, že žalobca platbu zálohy prijal od žalovaného pred uzavretím dohody zmluvných strán o zmene obsahu záväzku. Pokiaľ by aj žalovaný prijal nesprávny záver, že zmluva o dielo z 10. 05. 2004 je novou dohodou podľa § 570 Obč. zák., v takom prípade platí ust. § 572 ods. 1 Obč. zák. Uviedol, že žalobca nikdy neprejavil vôľu smerujúcu k zániku zabezpečovacích inštitútov a naopak svojim konaním dal najavo, že súhlasí, aby tieto zabezpečovacie inštitúty zostali v platnosti. Tiež žalovaný nesúhlasí s tvrdením odvolacieho súdu, že zmluvná pokuta a zmenka predstavujú akcesorické záväzky vo vzťahu k hlavnému záväzku. Tieto inštitúty záväzkového práva, najmä zmluvná pokuta slúžia s poukazom na ust. § 544 ods. 1 OZ predovšetkým pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti, u ktorej bezpochyby zo strany žalobcu došlo. So zreteľom na uvedené má žalovaný za to, že zabezpečovací záväzok pre prípad nepoužitia finančných prostriedkov na dohodnutý účel, spojený so záväzkom zaplatiť zmluvnú pokutu, je aj po uzavretí zmluvy o dielo z 10. 05. 2004, ktorá predstavuje iba dohodu zmluvných strán o zmene obsahu záväzku, platný, a teda pohľadávka žalovaného voči žalobcovi vyplývajúca zo zmluvnej pokuty v sume 1 500 000,- Sk spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy od 26. 03. 2004 až do zaplatenia za nezabezpečenie evidencie záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalovaného, je spôsobilá na započítanie voči pohľadávke

žalobcu, predstavujúcej nedoplatok ceny za dielo vo výške 1 696 425,50 Sk. Podľa názoru žalovaného je konanie tiež postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keď prvostupňový súd nesprávne obmedzil vykonanie navrhnutého dôkazu žalovaným, vypočúť ako svedka I., iba na preukázanie opodstatnenosti kompenzačnej námietky žalovaného, spočívajúcej v jeho obrane voči zhotoviteľovi diela, hoci táto sa mala vyjadriť nielen k okolnostiam omeškania so zhotovením diela, k požiadavkám zhotoviteľa na zmenu termínov zhotovenia diela, k nedostatkom a vadám diela, ale aj k iným skutočnostiam, súvisiacim s dojednaním zmluvných podmienok. Súd preto nevykonal navrhnutý dôkaz na preukázanie rozhodujúcich skutočností. Z uvedených dôvodov navrhuje preto napadnutý rozsudok zrušiť.

Žalobca vo svojom stanovisku k dovolaniu poukázal na ust. § 237 O. s. p. a skutočnosť, že z rozsudku tiež nevyplýva, že dovolanie je prípustné. Má za to, že predmetná vec bola posúdená právne správne a konanie nebolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu. Dôvody, o ktoré opiera žalovaný svoje dovolanie, neobsahujú žiadne také skutočnosti, ktoré by súd prvého stupňa a tiež odvolací súd nezobrali do úvahy a mohli by mať za následok nesprávne právne posúdenie veci a nesprávne rozhodnutie. Okrem skutočností, na ktoré poukazuje žalovaný v dovolaní, súd prvého stupňa vzal do úvahy dôležitú právnu skutočnosť, na ktorú však žalovaný nepoukazuje, a to skutočnosť, že vzhľadom na zjavnú nevyváženosť žalobcom prevzatých záväzkov vo vzťahu k zabezpečovanej pohľadávke, je v prípade žalovaným uplatnenej obrany opodstatnená i aplikácia kogentného ust. § 265 Obchod. zák. Z uvedených dôvodov vyhodnotil ako skutkovo i právne irelevantným aj okrem práva žalovaného z titulu zmluvnej pokuty s príslušenstvom voči žalobcovi, zmeny v zriadení záložného práva. Na základe uvedeného navrhuje dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle § 10a O. s. p. prejednal dovolanie žalovaného podľa § 242 ods. 1 a § 243a ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že z hľadiska jeho prípustnosti neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p.

Z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné dovolaním napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Spôsobilým predmetom dovolania je podľa tohto ustanovenia rozhodnutie vydané odvolacím súdom v odvolacom konaní. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O. s. p.). V prípade, že dovolací súd zistil, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený v zmysle ods. 1, resp. v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci v zmysle ods. 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu v zmysle jeho ods. 3.

V danom prípade neboli splnené podmienky pre prípustnosť dovolania v zmysle § 238 O. s. p., pretože odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil a prípustnosť dovolania, nevyslovil.

Žalovaný podal dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie.

Z týchto dôvodov je možné rozhodnutie preskúmať iba v prípade, keď je dovolanie prípustné, ktorá prípustnosť dovolania nie je daná tým, že dovolateľ vec považuje za zásadného právneho významu, ale iba ak, za takú ju považuje odvolací súd a prípustnosť dovolania vysloví vo výroku svojho rozhodnutia.

Pretože dovolací súd nezistil ani pochybenie, ktoré by zakladalo prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p., dovolanie žalovaného pre jeho neprípustnosť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ust. § 243b O. s. p. odmietol.

O trovách dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, nakoľko tento trový právneho zastúpenia v zákonom stanovenej lehote, nevyčíslil.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 28. októbra 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková

